Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 29 Listopad 2006 04:00

Bonsai 1983 - 88. *Demo snímky, 2005, celkový čas 74:00*. Jak to, že nahrávky z 80. let nejsou mezi dobře uleželými recenzemi? Co by ještě mělo být více uležené? Inu, představované cédéčko nevyšlo kdysi dávno. Ono totiž dokonce nevyšlo vůbec. Doufejme, že zatím. Koncertní nahrávky již 18 let neexistující folkové kapely
Bonsai
, hvězd žánru 80. let, ze svého soukromého archívu vybral a utřídil Zdeněk Hříbal, poslední doposud žijící muzikant ze základní pánské trojky Bonsaje.

František Stralczynský foto: Martin M. Homola www.abcphoto.cz ©

Jak vidíte, na místě určeném k vystavení bookletu nic nevidíte. Demo nosič sestavený tak trochu "pro sebe" prostě žádný booklet nemá. Nedostalo se mi tedy žádných informací, kromě názvů 22 písniček a upřesnění, které z nich pocházejí z pera dvojice Poláček - Stralczynský (8 kusů) a které složil František Stralczynský sám (všechny ostatní). Musím se tedy hodně spolehnout na svou paměť a intuici, tím pádem spousta následujících tvrzení může pocházet z kategorie "domnívám se".
Pražská kapela Bonsai existující v letech naznačených názvem nosiče (začala hrát vlastně už v roce 1982) patřila mezi zásadní folkové party své doby a hrála něco jako ryzí centristický folk, i když zejména v době svého vzniku byla možná vnímána jako folk řekněme trochu progresivní. Zcela zásadní členové Bonsaje byli čtyři: skladatel, výhradní textař, zpěvák a kytarista František Stralczynský, skladatel, kytarista a občasný zpěvák Tomáš Poláček, zpěvák Zdeněk Hříbal a zpěvačka Ája (Alena) Suková. Zmíněné dvě kytary spolu s perkusemi (hlavně bonga), na které hrál zřejmě často Zdeněk, tvořily základ soundu Bonsaje. Dále je na nahrávkách občas slyšet klávesy, basu, zobcovou flétnu a violoncello. Předpokládám, že některé z nástrojů obsluhují členové Bonsaje "druhého sledu", kterých se v kapele řádka vystřídala. Žádný ze jmenovaných nástrojů nenahrával virtuos, ale jak třeba dokázala dvojice Poláček - Stralczynský aranžovat kytary (jedna z nich - zřejmě Poláčkova - je zhruba v polovině písní elektrická), jak umně kombinovali beglajt a prstovou techniku, jak si dokázali nepřekážet a nezdvojovat se - v tom nasadili pro své nesčetné následovníky laťku hodně vysoko. Instrumentálními prvky Bonsai nešetřila, ať už to byla klasická chorusová sóla, krátké dělící motivky nebo melodie složené pouze pro instrumentální zpracování. Tím jsme se dostali k výborným aranžím: využívaly výše popsaný instrumentální park, který korunovaly vynikajícím a krásně barevným bonsajím vícehlasem (tím je myšlen i dvojhlas - zcela určujícím je třeba v písničce *Král s trnovou korunou*) i jednotlivými sólovými hlasy.
Špičková byla zejména Ája Suková: dost vysoký soprán, přesto velmi příjemný, podmanivý, vyhýbající se laciným trikům, schopný skvěle zazpívat jak dramaticky (*Průvan*, *Ženské domovy*) , tak jemně (
Klíny
). Občasné problémy s výslovností jsou společné pro všechny zpívající pány. Nejvíce z nich zpívá Franta Stralczynský, jemným vyšším barytonem (

Horoskop
,
Vyprodanej sál
,
Poštovní holubi
,
Na korze jménem sláva
?). Basbaryton Zdeňka Hříbala zní na nahrávkách Bonsaje o něco výš, méně chlapácky, než jak ho můžete znát z projevu současného frontmana skupiny
Bílá nemoc
(
Ten pán
,
Dolů k nám
?). Navíc barvy hlasů Tomáše Poláčka a Zdeňka Hříbala znějí velmi podobně: omlouvám se, že jen hádám, ale myslím, že sólo přes celou píseň dostal Tomáš ve skladbě
Ponrepo
. Ozve se i další ženský hlas (
Včera se mi zdálo
,
Rituál
): mezzosoprán zajímavý a přesný, ale oproti Sukové víc předvádivý. Patří zřejmě Ájině nástupkyni Evě Kulichové.
Podstatnější než popsané a velmi příjemné "jak" je ale u Bonsaje "co". Písničky s téměř nedosažitelnou kvalitou. Písničky opírající se o texty Františka Stralczynského, jednoho z nejlepších textařů žánru. Z těch bohužel nedoceněných zřejmě úplně nejlepšího. Rychle hořícího hvězdoletu, který svou tvůrčí metodu popsal v *Horoskopu*: "Je v tom poezie žít ze dne na den/a ve stoje se učit spát/ ležet jako pole ladem/jako film, co nejde vyvolat." Texty ale z jednotlivých písniček netrčí. Muzika je velmi kvalitní, s texty se nesmírně samozřejmě pojí a je úplně jedno, jestli ji složil Franta, nebo psal text na Tomášovu hudbu. Mám-li označit zhruba třetinu titulů jako nejsilnější, cítím tak písně
Historka
,
Doteky
,
Jemné polohy
,
Horoskop
,
Král s trnovou korunou
,
Poštovní holubi
,
Zázraky
a
Klíny

.
Škoda, že jednotlivé tracky nemají uveden rok natočení. Bylo by zajímavé sledovat vývoj Bonsaje od prvního hitu *Historka* (zisk Porty v roce 1983) až po dost jiné *Včera se mi zdálo* (s bigbítově bluesovou melodikou) a
Jinotaje
(hodně opřené o klávesy, s automatickým bubeníkem). Písniček, které už dříve vyšly na řádném albu je málo: na sampleru z Porty třeba zmiňovaná
Historka
, na sólové Frantově desce (
Na skleničku s Napoleonem, Lenkem a Linhartem
; 1993)
Poštovní holubi
,
Rituál
a
Zázraky
. Za zmínku stojí, že ačkoli se zde jedná o live nahrávky, u kterých se nepředpokládalo, že by někdy někde vyšly, technická úroveň alba je překvapivě dobrá.
Vím, že jsem usilovně chválil a jsem si jist, že jsem nepřeháněl. Přiznám se, že při prvním poslechu nahrávek Bonsaje jsem si připadal jako hledač pokladů, který narazil na bednu kapitána Flinta. Vím, že jsem recenzoval album, které nikdo z vás doma nemá. Chtěl bych, aby i vy jste si mohli zalovit v bedně plné zlaťáků a posoudit, jestli jsem měl pravdu. Zbývá jen jedno. Najít moudrého a činorodého vydavatele.